

Bogo Pregelj:

Punčkine prigode

3. Na poti v pravljico deželo

»Pojdiva!« je dejala Punči, zapela si je nizke čevlje in skočila s postelje. Vsa neučakana je odšla hitro k vratom. Komaj jo je dohitel mucek in ji nekoliko jezno dejal:

»Če boš hotela priti v naše kraje, boš morala že nekoliko bolj slediti meni, drugače ne boš našla poti. Pojdiva k oknu.«

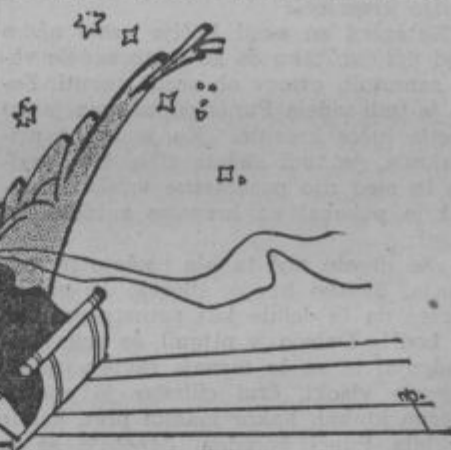
Punči ga je ubogala in stopila k oknu, ki je bilo na stečaj odprto. Nosek je skočil na polico in glasno poklical: »Halo vozataj!«

V zeleni mesečini, ki jo je bila vsa

plašč in z visokim cilindrom na glavi. Ko je kočija ob oknu obstala, se je Nosek jezil:

»Trikrat sem te moral klicati! Kakšen red je to. Bom moral javiti gospodu policijskemu predsedniku, kako nemarno vršite svojo nalogo! Kje si sedel spet v gostilni?«

»Nikar naj se ne jezijo, gospod! Nisem bil v gostilni. Slabi časi so. Ljudje

komaj plačajo, kar so dolžni, kje bi dali napitnino. Moral sem peljati ravno nekega obstreljenega zajca k vratom, kjer ga je čakal bolniški avtomobil. Zato sem se zamudil. Naj ne bodo hudi oni, saj sem tu!«

»Je že dobro!« Nosek se je obrnil k Punčki, ki je gledala nekoliko plašno na čudno kočijo, in ji dejal: »Daj mi roko, da ti pomagam v voz.«

Brez besede je Punči ubogala. Ko je oklenila z drobnimi prsti mehko Noskovo šapico, je nenadoma začutila, kako je padla vsa teža z nje. Nenadoma je stala poleg Noska na oknici. In Nosek ni bil nič manjši od nje. Od začudenja so se ji odprla usta. Nosek je pokazal na kočijo:

ulica polna, se ni nič ganilo. V drugo je moral poklicati Nosek, pa še v tretje. Šele tedaj je priplahutalo v mesečini kot temen majhen oblak. Tlik k oknu se je pritisnil obiak in tedaj je videla Punči, da je bila majhna kočija, ki je imela ob strani velike peroti, kakor od lastavke. Trije pari netopirjev so bili vanjo vpreženi in na visokem kozlu je sedel zgrbljen pritlikavec, zavrt v širok

»Prosim, vstopi, Punči. Pozno je že in pred večerom bi prišel rad še do hotela pri Rdeči Kapici.«

Nalaino se je zagugal voz, ko sta vanj stopila. Nosek se je vsedel udobno poleg nje na mehke svilene blazine in zaklical vozniku:

»Skozi črna vrata k Rdeči Kapici! Pa malo poženi!«

Kočijaž je zamahnil z bičem. Malo pijano so se pognali netopirji v let, potem pa je voz brez šuma zdrčal v noč. Punči je pogledala še enkrat nazaj na okno, ki je črno strmelo na cesto. Za hip so bile njene oči polne solz:

»Zbogom, mama! Saj se bom vrnila in potem ti bom vse povedala!«

Pa je izginila ulica za njo. Izza kočije je bilo mesto. Z robom svojega krila si je obrisala Punči solzo, robec je seveda pozabila v naglici doma. Zdaj jo je ogovoril Nosek:

»Ne bodi žalostna, Punči. Seveda je vsako slovo težko. Pa se vse prestane. Dolgo pot imava pred seboj, nočem jokave družbe. Poglej, Punči, kako se tam lovijo kresnice.«

Netopirji so nesli kočijo zelo nizko nad poljem, tako da so često zadele vse samotnih grmov ob vozne peruti. Zato je tudi videla Punči popolnoma jasno svetle lučce kresnic. Ko je tenko prisluhnila, je tudi slišala tiho, tiho godbo in med njo posamezne vriske. Kočijaž je pokazal na kresnice z bičem in dejal:

»Ze deseto noč takole plešejo in vrisajo. Svatbo imajo. Plešejo in pijejo, mesto da bi delale kaj pametnega. Fejte bodi!« Debelo je pljunil, še nekaj zagodrnjal in se še tesneje zavil v plašč. Njegov visoki, črni cilinder je enakomerno kinkal, kakor mamin prst, kadar je bila Punči poredna. Šepetaje se je sklonila k Nosku:

»Ta kočijaž pa ni nič prijazen. Ali je hud name, ker me mora peljati?«

»Ne boj se, Punči. Miha je največja dobričina, samo tako iz navade godrnja.«

Više so se vzpeli netopirji. Pred njimi se je razlil neskončen črn gozd. In tam daleč nekje na obzorju se je nakopčilo kot hudouren oblak. Tako črn je bil gozd, da je požrl vso lunino luč. Niti pedi ni videla Punči pred seboj. Zaskrbelo jo je, kaj bi bilo, če bi zadeli v kako drevo. Toda že se je zasvetilo.

Netopirji so imeli vrh glav male lučice. Vseh šest se je hkrati prižgalo. Stranski na levi sta bili rdeči. Na desni zeleni. Srednji sta zlatorumeno blesteli. V tem je pozabila Punči svojo skrb.

»To pa je baklada,« je rekla.

Nosek se je malo prizanesljivo nasmehnil:

»Baklade boš videla v našem stolnem mestu. To je le radi tega, da vidimo pot pred seboj in da ne povozimo kakega ponočnjaka.«

In res, tisti hip so obsvetile luči veliko sovo, ki je letela mimo njih na lov. Za trenutek je videla Punči njene oči, ki sta se svetili, kakor dve zeleni laterni. Pa je že bila mimo njih. Le medlo jih je dohitel njen pozdrav: »Skoovik!«

Nosek ji je odzdravil: »Mijav! Dober lov!«

Hudourni oblak, ki ga je Punči prej videla, se je med tem močno približal in napolnil polovico neba. Punči je spoznala, da to ni bil oblak, ampak so bile strašno visoke, strme gore. Kočija je letela naravnost proti njim. Kočijaž Miha pa je zaspal na kczlu, tako se je zdelo Punčki. Nosek je dvignil tačko in pokazal na čeri, ki so rastle pred njimi iz gozda, in je dejal:

»To je meja naši deželi. Kmalu bomo na oni strani.«

Gozd pod njimi je prenehal. Med velikimi skalami je rastle le vela, rumena trava. Netopirji so se spustili skoro do tal. Vse počasneje so plahutali. Miha se je prebudil, zazdehal je na ves glas, trikrat kihnil in si obrisal nos v rdeč robec, ki je bil velik, kakor namizni prt. Potem se je napol okrenil k Nosku in mu dejal:

»Zdaj naj pripravijo gospod potne liste. Takoj bomo pri straži ob črnih vratih. Pa če imajo oni kaj cvenka, en kozarček mi ne bi škodil pri tem nahodu, ki ga imam.«

Pred njimi je zasijala živa rdeča luč. Miha je zategnil vajeti. Kakor suh list je zaplapolala kočija na tla. K vratom je stopil škrat, oblečen v zeleno uniformo. Na ovratniku in na čapki je imel rdeče našive. Uradno strogo je vprašal:

»Kdo prihaja? Kje je dovoljenje za vstop? Kakšna roba za carino?«

Medeno sladko mu je odgovoril Nosek: »O gospod kapetan Lavrin, ali me ne poznate več. Saj je res minilo že nekaj let, kar sva se videla. Pa vendar... Maček s škornji...«

»Ah, vi ste. Torej ste se le vrnili. Tako človek pozabi... Toda gospodična mi ni znana?...«

»To pa je Punči, moja preljuba rešiteljica in moj gost!«

»Dobro, je že dobro. Ali stopite k meni na malo čašo. — Tako, tako. Nimate časa. Silno mi je žal. Pa kdaj drugič. Prosta pot! Odprite vrata!«

Hreščaje in škripaje se je odkrnil velik kos stene. Črno kakor škrbasta usta je zazijalo. Miha je pognal v predor. Ko je hladno zavelo iz teme, je spreletel Punčko strah. Stisnila se je k mucku, ki ji je bodreče položil tačko okrog vratu:

»Ne boj se, takoj bomo tam!«

Kakor potok je planila bela luč visokega solnca v Punčkine oči, da jih je za hip zaprla. Ko je spet pogledala, je videla, da je dan, da plavajo nad gozdom, da so gore z mrzlim predorom za njimi. Tam daleč kraj gozda se je zlato bliskalo. Nosek ji je pokazal:

»Hotel pri Rdeči Kapici. Tam bova ostala čez noč!«

(Dalje prih. nedeljo.)

Vrag brez rog

Francoska pravljica

Bilo je ob košnji. Kmetje, hlapci in dekle so marljivo delali na travnikih. A tedaj so se enemu izmed kmetov zlomile senene vile.

»O jej!« je vzklil in se popraškalo za ušesom. »Kdo mi bo zdaj nove napravil?«

»Ce ni nič hujšega,« se je oglasil tujec, ki ga kmet prej ni videl, »vam rad pomagam iz zadrege. Doma imam čisto nove senene vile. Z menoj stopite, pa vam jih dam.«

»I, kakopak,« je menil kmetič ves vesel, »kar šel bi z vami, če ni pre-daleč!«

»Ne, ne, samo četrt ure!« ga je pomiril tujec.

Krenila sta na pot. Nič dolgo ni trajalo pa sta zagledala lepo, veliko hišo.

»Glej, glej,« je dejal kmetič sam pri sebi, »kje sem pa imel oči? Tako natančno poznam okolico, a tega gradu še nisem videl.«

Opoldansko solnce je vroče pripekalo. Tujec, videč, kako si je kmet s svojo veliko rdečo ruto obrisal potno čelo, je vprašal:

»Ali se vam zamerim, če vas povabim na požirek pijače?«

»Prav rad ga sprejemem, gospod,« je odvrnil kmet. Sedla sta. Tujec je postavil na mizo steklenico vina in nalil dva kozarca. Med tem ko sta pila, je dejal:

»Oč, vile, ki vam jih mislim dati, so hudo trde. Nikoli se vam ne bo posrečilo, da bi jih zlomili.«

»O,« je dejal kmet, »če je pa tako, jih rad plačam, kolikor zahtevate zanje.«

»Denarja od vas ne maram,« je rekel tujec. »A dajte, podpišite mi ta papir.« Tako govoreč je podal kmetu pergamen, ves počekčan s črnimi čarami.

Komaj je kmet pogledal pisanje, se je že pokržižal in lasje na glavi so se mu naježili.

»Mojo dušo hočete?« je vzklil.

»Pa ne da bi bili vrag?«

»Seveda sem,« je hudobno odvrnil peklenšček.

»Ušteli ste se,« je rekel kmet. »Rajši, kakor da bi vam to podpisal, se vrnem brez vil domov.«

»Kakor hočete,« je menil satan, »a dajva, trčiva še enkrat.« Nalil je iznova, in tisti mah, ko se je kmet željno ozrl na vile, mu je vrgel v kozarec spalni prašek. A zviti kmetič je to opazil; brž je izpustil pergamen, da je padel na tla, in ko se je vrag sklonil ponj, je kmetič brž zamenjal kozarca. Nato sta trčila in pila. Čez malo časa je spal vrag kakor klada.

»Vidiš,« je rekel kmetič, »to pot se ti ni posrečilo. A zdaj ne smem zapravljati časa.« Hitro je oblekel vragov jopič in del njegov klobuk na glavo. Nato je vzel vile, dvakrat zaklenil za seboj in odšel. Zunaj je bila trda tema in kmet ni našel poti domov.

Tedaj je mahoma zagledal lučko in šel za njo. Kmalu je stal pred majhno kočjo. Skozi ubito okno je videl pol tucata tatov, ki so sedeli na tleh in šteli zlatnike. A zdajci so se sprli in začel se je strahovit pretep.

Kmetiču so se jele hlače tresti. A spomnil se je, da ima na sebi vragov jopič in klobuk. Gotovo se ga bodo tatovi ustrašili in zbežali! Kakor je pomislil, tako je storil. Odprl je vrata,

ki so bila samo prislonjena, in stopil v kočo. Ko so ga tatovi zagledali, so jeli vpiti: »Vrag! Vrag je prišel po nas!« Nekateri so poskakali skozi okno, drugi so ušli skozi vrata. Kmalu je stal kmet sam v koči in pred njim je ležal kup zlata, ki ga je bila tatinska sourga v svojem strahu pustila na pozorišču.

Jadrno si je natlačil žepe in počakal, da se je jelo svitati.

Vrag se je med tem prebudil, in ko je videl, da ga je bil kmet zaklenil, se je ves divji zaletel z rogovi v vrata. Treski so se razletela. In vrag je hotel že planiti ven, da bi se znesel nad kmetom — kar začuti, da si je pri svojem divjem zaletu v vrata odbil roge!

O jejmene, to je bilo pa res sitno zanj; zakaj vrag brez rog nima do človeka nič moči. To je vedel, in zato se je preklinjaje vrnil v pekel.

Kmet jo je z zlatom in novimi vilami vesel primahal domov in živel bogat in srečen do konca svojih dni.

Andrej:

Naš Nacek

Skoda je bilo zares našega Nacka. Vi ga seveda niste poznali. Zato vam moram najprej povedati, da naš Nacek ni bil morda kak deček, ampak maček. Tako ga je krstila dveletna Marica, ki je rada grabila z ročico za njegov rep in kričala:

»Nacek! Nacek!«

To pomeni seveda toliko kakor maček. Naj bo že nacek ali maček, bil je prvi od fare. Tako lep, umit in gosposki! Tudi obleko je nosil gosposko: bele hlače, črn frak in bel telovnik. Res. Ne verjamate? Pod trebuhom in zadnjih nogah je bil bel, po hrbtu in repu pa črn kakor kos. Na desni prednji tački je nosil celo belo rokavico. Lojzka mu je vsak dan zavezovala pod vratom lepo pisano pentljo, na katero je

bil posebno ponosen. Stopal je drobno in nekoliko gizdavo. Sosedovo Micko, ki je bila prav lepa in zala mucka, je rad videl. Z drugimi mački in mačkami ni rad občeval. Gledal jih je skoro z viška navzdol. Kadar je stopil pred hišo na vas, se je mogočno koračil čez cesto, kot bi hotel podražiti druge mačke. češ: pogledjte me gospoda. Mislim, da so ga na tihem sovražili in imeli za velikega prevzetneža.

Nekega dne pa je Nacek kar na lepem nekam izginil. Kmalu smo ga vsi pogrešali in začeli ugibati, kam neki je šel. Bilo je ravno v poletnem času, zato nismo vedeli, če je odšel kam na oddih, na počitnice, če se ni morda priženil na skrivaj k sosedu ali pa odšel celo na ženitovanjsko potovanje. Lojzka, ki je vedela, da hodi gospoda v poletnem času na oddih, je trdila z vso gotovostjo, da je šel Nacek na letovišče.

Nikoli nismo izvedeli resnice. Znal je vsako stvar dobro skriti, zato je ostal tudi ta beg skrivnost. Le da se mu po svetu ni preveč dobro godilo, tega ni mogel skriti. Čez teden dni se je nekega večera vrnil ves skesan, potrtn in nesrečen. Bil je brez — repa.

Kdo ve, kaj je bil zagrešil, da mu ga je neki brezsrčnež do polovice odsekal. Vsi smo ga pomilovali. Lojzka se je celo jokala. Le mati mu je nalila mleka v črepinjo in ga pokarala:

»Prav ti je! Zakaj se potepaš z doma!«

Res se je odslej Nacek držal doma. Toda ni bil več prejšnji gosposki Nacek. Sključen in s povešeno glavo je hodil po hiši in po dvorišču. Nič več ni bil videti dostojanstven. Pred sosedovo Micko si ni več upal. Če je stopil na cesto, so se mu vsi mački rogali:

»Ha, pogledjte ga, gizdalina, ki je še rep zapravil!«

Bil je zapuščen, da se je samemu sebi smilil. Mala Marica ga ni več grabila za rep — saj ga ni imel — in Lojzka mu tudi ni več zavezovala pentlje pod vratom. Ko je mati nekega dne prinesla iz vasi belo mlado mucko Micko, se je Marica takoj sprijaznila z njo. Lojzka ji je navezala kar svileno pentljo pod vratom.

Tega ubogi Nacek ni mogel več prenesti. Zadel je na rame beraško malho in nekega dne na vse zgodaj izginil za vedno iz vasi. Od tistih dob ga nisem več videl. Pravili so mi, da berači v sosednji vasi.

† Srečko Kosovel:

Kadar otrok spava

Kadar otrok spava,
zlati angelj vodi
maleno mu dušo
po vrtovih belih,
trga bele cvete,
siplje jih na zemljo,
siplje jih na majko,
ki nad njim se sklanja.
Kadar prebudi se,
vsa je bela postelja,
vse je zlato jutro,
in srebro prebelo
je na glavi majke.

Daniilo Gorinšek:

Medved, volk in lisica

Kavkaška pravljica

Sešli so se medved, volk in lisica. Ko je nekoč zapadel visok sneg, je pritisnila huda lakota. Medved je stikal za gnilih lesovjem in ga je požiral; lisica pa je svetovala volku, da naj sne medveda. »Molči«, je odgovoril volk, »če te čuje medved, požre naju oba!«

Lisica je dejala: »Ne skrbi za to in ubogaj, kar ti velim! Zlekni se na tla in bodi kakor mrtev. In čim te poženeva v vodo, oživi!«

Volk je bil zadovoljen, zleknil se je na tla in se je delal, ko da je mrtev. Medved je priropotal domov in ko je zagledal dozdevno mrtvega tovariša, je za-

gnal velikanski vrišč. Jokal in tarnal je, da se je slišalo daleč naokrog. A lisica ga je potolažila: »Vem za potok, ki oživlja mrtvece; tja zanesiva dragega pokojnika!« Tako sta tudi storila. Volk je čofnil v vodo in — oživel, kakor se je bil zmenil z lisico.

»Vidiš«, je nato dejala zvita lisica medvedu, »vidiš, da vsak mrtvec takoj oživi! Zakaj neki bi prenašali lakoto! Ti daj, da te požreva z volkom, na po-

mlad pa te bova oživila s pomočjo tega čarobnega potoka. Zato dobiš tedaj petindvajset najboljših ovac. Na ta način nikomer ne bo treba trpeti lakote, tebi ne, ker do pomladi ne boš živel, nama pa ne, ker bova sita od tebe.

Medved je pristal in končal v žrelih svojih premetenih tovarišev.

Daniilo Gorinšek:

Kako je razumna deklica postala carica

(Bolgarska pripovedka.)

Bil je nekoč car, ki je dal razglasiti: Kdor bi zaklal kamen, ga bom postavil za svojega prvega ministra! Zgrinjale

so se pravcate truma od vseh strani, a nihče ni znal zaklati kamna. V neki vasi je bila razumna deklica — ovčja pastirica. Ko je izvedela za carjev razglas, se je preoblekla v fanta, stopila do carja in mu je rekla: »Jaz bom zaklal kamen!« Povsod se je razneslo, da se je javil fant, ki bo zaklal kamen. In ko je napočil tisti dan, so se zbrali na velikem trgu car in vsi imenitniki države. Sredi trga pa je stal kamen, ki ga naj bi deklica zaklala. Privlekla je velik nož in je rekla carju: »Oživi kamen! In če ga potem ne zakoljem, mi odrobi glavo!«

Car se je začudil njenemu odgovoru in je rekel:

»Ti si največji razumnik v moji državi, zato boš moj prvi minister. A posinovim te, če mi izvršiš, kar ti bom naročil!« Deklica je odvrnila: »Povej mi, car, kar želiš in izvršila bom tvojo željo!« Car je rekel: »Po treh dneh se spet vrni! Prijahati moraš k meni in vendar ne smeš jahati, prinesiti mi mo-

raš darilo in vendar ga ne ne smeš pri-
nesti. Vsi, kar nas je, te moramo spre-
jeti in vendar jih moraš pripraviti, da
te ne sprejmo!»

Pastirica se je vrnila v svojo vas in
je ukazala kmetom, da ulove tri zajce
in dva goloba, vse žive. Kmetje so to
tudi izvršili.

Ko je napočil tretji dan in je morala
uresničiti carjevo naročilo, je vzela tri
vreče in je v vsako vtaknila po enega
zajca. Velela je kmetom: »Kadar vam
rečem, izpustite zajce na svobodo!»
Sama je vzela goloba, zajahala je kozo
in se je odpravila do carja. Poprej pa
ga je obvestila, da prihaja.

Ko je to slišal car, ji je šel z vsemi
imenitniki države naproti. Ko so se sre-
čali s pastirico in je ta videla, da so jo
prišli sprejemati, je ukazala kmetom, da
izpuste zajce. Zajci so stekli iz vreč,
spustili so se v dir, — ljudje pa so jo
ubrali za njimi.

Pastirica sama, ki je jahala na kozi,
se je tu in tam dotikala z nogami tal in
je na tak način — hodila. Ko je prišla
do carja, mu je ponudila goloba v darilo.
Ko je car iztegnil roke, je izpustila
goloba, ki sta se spustila v zrak in od-
letela.

Tedaj je rekla pastirica carju: »Vi-
diš, ljudje so me sprejemali, pa me ni-
so sprejeli, prinesla sem te darilo, pa
ga vendar nimaš, jahala sem in ven-
dar nisem jahala.« Rekel je car: »Bodi
moj sin!» A ona mu je zašepetala v
uho: »Nisem fant, deklica sem!» Car,
ki ni bil poročen, jo je vzel za ženo.
Tako je postala razumna deklica — ca-
rica.

Žrebe

Svobodno se je paslo žrebe na trav-
niku. Zagledalo je ponosnega konja v
zlato opremi stopicati mimo.

»Srečna žival!«, zdičuje žrebe, »oh,
če bi bilo že jaz tako veliko in dobilo
tako krasno opremo!«

»Otrok moj,« mu pravi mati, »za-
pomni si, da se sveti zlato v suženj-
stvu vedno z nekim otožnim sijajem.«

Dušan Vargazon:

Kresnice

Kadar posveti mesec v poletni večer,
takrat se kresnice preletavajo in pada-
jo v travo. Ali ste kdaj pomislili, odkod
taki živalici tista čudovita iskrica?

Nekdaj se živalice niso blestele. Zdaj
pa je že dolgo, dolgo od tistih dob, ko
je prva pokazala zasanjani duši pot k
sreči.

Pod Kumom je živela deklica. Kresni-
ca ji je bilo ime. Skrbela je za svojo
ubogo mater in sanjala o sreči. Na
večer pred kresno nočjo je nabirala v
gozdu jagode. Našla je nežno živalico
in jo je skrila v dlan. Deklica je stre-
petala v čudnem pričakovanju: spom-
nila se je, da hodijo to noč okrog ju-
naki. Ni vedela, kdaj in kako se ji je
razmaknila dlan in živalica je poletela
v temo. Kresnica je strmela za majh-
nim utrinkom, dokler ni izginil v gozdu.

Tisto noč se je napotil kovač Hrast
z doma, da se prepriča, ali se v kresni
noči res godé v gozdu reči, o katerih
se človeku doma še sanjati ne more.
Nad grmoin ob svetli jasi je zagledal
drobno lučko.

»Kaj so nocoj zvezde tako blizu?«
se je vprašal ves razigran.

In že je sklenil, da jo ujame in se ji je
približal. Zamahnil je, pa se je dvignila
nadenj. Opoťekel se je in skočil za njo
okoli grma. Živalica je poletavala v
krogih, vedno dalje od jase. Hrast ji je
sledil, sam ni vedel, kam. Vso noč je
hodil, včasih je za hip izginila in se spet
pokazala pred njim.

»Kaj je z menoj?«, se je čudil kovač,
»še nikoli nisem bil tako otročji ko no-
coj!«

Pred njim se je svetlikalo. Prišel je
na rob gozda, živalica je izginila.

»Tu je bila hiša,« je pomislil; »daleč
sem zašel in ne vem, kako bom našel
pot domov?«

Potrkal je na vrata, češ, gotovo pre-
bivajo v njej dobri ljudje in mu bodo
dali kaj gorkega za zajtrk.

Prikazala se je mila deklica.

»Dobro jutro!« jo je pozdravil kovač;
»sam ne vem, kako sem prišel sem.
Hodil sem po gozdu in zagledal sem
nekaj svetlega. Drobní utrinek me je
tako prevzel, da si nisem mogel kaj in
sem mu sledil. Zdaj pa je izginil in
ostal sem sam ob gozdu, daleč od svo-
jega doma.«

»Mogoče je bila tale živalica?« je de-
jala deklica z nežnim glasom in mu
pokazala dlan.

»Poznam jih,« je pokimal kovač, »a

doslej nisem videl nobene, ki bi se bila svetlikala ko ta.

Deklica se je smehljala.

»Snoči sem jo prinesla iz gozda. Mislila sem: ko bi mogla dati tej živalici eno samo drobno iskrico iz svojega srca, ah, naj bi poletela neznankam in mi prinesla nazaj ljubezen! In glej, ko sem si to zaželela, se je živalica zaiskrila in poletela v gozd. Davi pa sem sedela pri oknu in živalica se je vrnila v mojo dlan.«

Hrast je strmel. Deklica je stala naslonjena na vrata in gledala za mescem, ki je bledeel v daljavi. Kovač je stopil k njej in jo rahlo prijel za roko. Šla sta v hišo. Kovač je zaprosil mater, naj mu da hčer za ženo. Starka mu je podala oslabele roko in solza ji je pridrsela na velo lice. Deklica je obšla najprej mater, potem pa kovača. Skuhala je zajtrk. Proti poldnevu sta se kovač in Kresnica poslovila od star-

ke in se odpravila na pot. Živalico sta vzela s seboj. Ko je Hrast odprl kovačnico, ljubice položila na naklo. Kovač je dejal:

»Tu sem koval doslej, tu bom koval od danes naprej novo življenje!« Objel je Kresnico in jo poljubil. Živalica se je dvignila z nakla in zakrožila po kovačnici. Hrast je zavihtel kladivo in udaril po naklu. A glej: iskre niso padale na tla, temveč so oživele in rojile skozi okno na plan.

Tri dni so se iskre spreminjale v živalice. Dali so jim ime kresnice, po Hrastovi mladi ženi, ki je gledala vsa srečna, kako roje utrinki iz kovačnice in izginjajo čez hribe. Četrty dan pa se je kovač spet začudil: namestu kresnic so padale okoli nakla navadne iskre. Pozneje niso nikdar več oživele. V tistih treh dneh je kovač toliko koval, da se zdaj kresnice svetlikajo po vsem svetu.

KAJ PIŠEJO "JUTROVČKI"?

Tudi jaz bi se rada enkrat oglasila v »Mladem Jutru«. Popisati Vam hočem, kje in kako sem preživela svoje počitnice. Bila sem v Ljubljani pri teti. Z mamico in s papanom smo napravili več izletov. Peljali smo se tudi na morje. Letos sem prvič videla morje in nisem se mogla dovolj načuditi tej krasoti. Veliko veselih dni sem preživela tudi na Bledu, kjer sem se kopala in solnčila s prijateljicami skoro vse dni. Tako sem preživela zelo lepe počitnice in slovo od Ljubljane je bilo prav žalostno.

Ana Marija Sternova, uč. IV. razr.
Malacky pri Bratislavi, ČSR.

Večino počitnic sem preživela v Ljubljani. Štirinajst dni pa sem bila v Kamniku pri sorodnikih. Napravili smo več izletov; večkrat sem bila tudi v Kamniški Bistrici, kadar je bilo slabo vreme, sem pa kvačkala. Med počitnicami sem se začela učiti igranja na klavir. To je bil zame najlepši dogodek v letošnjem letu.

Ivka Zagradnik, uč. II. razr. gimn.
pri Uršulinkah v Ljubljani.

Ze med šolskim letom sem se veselil na počitnice. Preživel sem jih pri stari mami v Kostanjevici in pri teti Ani v

Brežicah. Iz Slav. Požege v Brežice smo se vozili osem ur. Vožnja po Slavoniji je prav pusta. Vlak drdra po sami ravnini. Vesel sem bil, ko smo prišli v Slovenijo, ki je polna naravnih krasot. Počitnice so mi med igranjem, kopanjem v lepi, zeleni Krki, le prehitro minile. Težko sem se ločil od svojih dragih sorodnikov in žalosten sem se vrnil nazaj v Požego.

Savo Simončič, uč. V. razr.
Slav. Požega.

Zločljivka

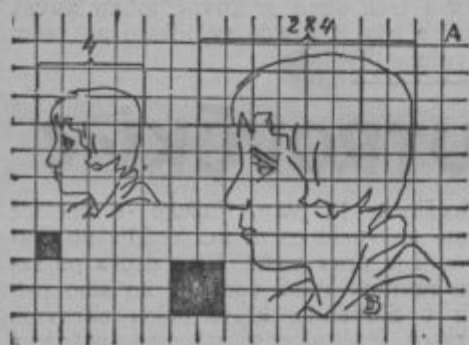

Avto se je razbil. Zberi kose in ga spet sestavi!

Povečanje in pomanjšanje risb

Marsikdo, ki ni rojen umetnik, ali še ni došel do one višine risarske spretnosti, ki bi ga usposobila za prosto risanje lastnih osnutkov, zaželi tu in tam prerisati kako risbo, ki mu posebno ugaja. Ker je to veselje opazati posebno pri naših najmlajših risarjih, naj velja le tem sledeče navodilo.

Če želiš prerisati risbo, si oskrbi najprej dobro ošiljen svinčnik, s katerim si risbo razdeliš na kvadrate tako, da napraviš mrežo. Enako mrežo si napraviš na čistem papirju, na katerega misliš prenesti zaželeno sliko. Če pazno zasleduješ poteze in jih ravnotako pazljivo obnoviš na novi mreži, dobiš verno risbo (kopijo).

Nekaj drugega pa je, ako s prerisovanjem želite risbo istočasno povečati. Pri tem pa je treba mrežo povečati. Iz zgornje risbe lahko razvidite, kako se taka povečava izvrši. S povečanjem stranice kvadrata za 1 cm, se kvadratna ploskev v povečani obliki poveča od 1 na 4 kvadratne centimetre. Brez težave se na ta način poveča vsaka risba. Pri tem pa je paziti na to, da delate mrežo s tako lahnimi potezami, da črte kasneje z radirko lahko odstranite. Važno je tudi, da pri prerisavanju polagate pažnjo na prave kvadrate in gledate tudi na to, ali teče črta ob kvadratu, v sredi, tretjini ali četrtini, levo ali desno od stranice. Na ta način gre delo hitro in točno izpod rok.

Žena in kokoš

Neka žena je imela kokoš, ki je vsak dan znesla zlato jajce.

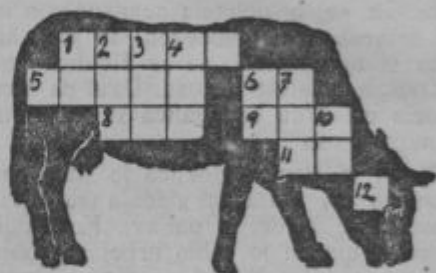
Žena si je mislila: »Ako dam svoji kokoši dvojno krmo, mi bo tudi znesla dvojne jajce na dan.«

Tako je tudi storila, toda kokoši je počila golša in je poginila.

Križaljka „Krava“

Pomen besed

Vodoravno: 1. žensko krstno ime; 5. domača žival, 6. igraina karta, 8. moško krstno ime, 9. Jugoslovan, 11. oblika pomožnega glagola, 12. samoglasnik.

Navpično: 1. ploskovna mera, 2. oblika glagola dati, 3. prva žena, 4. koristna rastlina, 6. igraina karta, 7. Jugoslovan, 10. oblika pom. glagola.

Rešitev križaljke »Mornarček«

Navpično: 1. Jadran, 2. bakrorez, 3. sankanje.

Vodoravno: 2. bas, 4. Ada, 5. Krn, 6. rak, 7. ona.

Rešitev kvadratov

k, ko, lok, loka, bokal, kobila, kobilar.

ŠALE ZA MALE

»Dedek,« reče Mihec, »jaz pa znam nekaj, česar ti ne znaš!«

»Nu, kaj bo neki to?«

»Rastile«

Učitelj: »Kaj se zgodi, kadar nastane solčni mrk?«

Učenec: »Ljudje hitijo k oknom in na cesto, da ga vidijo!«

Mihec se pelje prvič v svojem življenju z železnico. Ves navdušen stoji ob oknu in gleda ven.

»Ali ti vožnja ugaja?« ga vpraša očka.

»Zelo. Veš, očka, tako je, kakor da bi gledal knjigo s podobami, samo listov mi ni treba obračati.«

Mihec ima poln žep orehov. Sestrica ga prosi, naj da tudi njej nekaj orehov. Mihec ji da enega. Sestrica pa moleduje:

»Daj mi še enega!«

»Kaj ti bo?« jo zavrne Mihec. »Saj so vsi enaki. Nič se ne razlikujejo v okusu.«